

Dato: 30.09.2022
Saksbehandler: Christine Furuholmen
Direkte telefon:
Vår referanse:
Deres referanse:
Klinikk/Avdeling: Fag

Høring – Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst

Det vises til invitasjon til høring på Regional utviklingsplan 2040 for Helse Sør-Øst.

Helse Sør-Øst har bedt om innspill til den oppdaterte regionale utviklingsplanen. Revidert plan innebærer ikke noen vesentlig endring av retning, men skal fornye og oppdatere den tidligere planen for å gi et godt grunnlag fremover.

Vestre Viken har gjennomført en intern høringsprosess i tillegg til at planen er oversendt Ungdomsrådet og Brukerutvalg. Tilbakemeldingene er at planen gir en god og gjenkjennbare beskrivelse av utfordringsbilde og de grep som må tas i perioden. Endringene som er gjort side forrige versjon er riktige og tar opp i seg utviklingen de siste fire år. Høringsinnspillene under er felles for Vestre Viken og Brukerutvalget.

Overordnede kommentarer

Helse Sør-Østs plan samsvarer god med Vestre Vikens utviklingsplan og gir god forankring for Vestre Vikens prioriteringer.

Vi gjør oppmerksom på at planen ikke er lett å lese, verken på nett eller i utskriftsversjon. Både mørk bakgrunn, små fonter og liggende sider, gjør planen mindre tilgjengelig enn den kunne vært.

Samarbeidet med brukerne våre er avgjørende for å få til de endringene vi behøver. Det ligger et stort potensiale i utvikling av tjenestetilbud som pasientene har styring med selv, både på individnivå og på tjenestenivå. Vi støtter et sjettsatsingsområde, *styrke pasienters og pårørendes helsekompetanse og involvering* og vi merker oss at dette kommer som satsingsområde nummer en. Samvalg er nevnt flere steder i planen, men vi savner «kloke valg». Kombinasjonen av samvalg og kloke valg, kloke valg sammen med pasienten, vil kunne redusere overforbruk av helsetjenester og redusere uønsket variasjon.

Vi merker oss at Helse Sør-Øst trekker frem at en bærekraftig helsetjeneste forutsetter at spesialisthelsetjenesten må ta en mer aktiv rolle også i forebyggende arbeid. Vestre Viken erfarer blant annet gjennom tilbudet til pasienter med sykkelig overvekt at det er et stort udekket behov. Selv om det er gevinster både for pasient og samfunn, er det fortsatt svake insentiver i spesialisthelsetjenesten til å støtte helsefremmende og forebyggende arbeid. Vi imøteser en styrking av tilbud til pasienter som trenger tverrfaglig spesialisert bistand til livsstilsendring.

Utviklingsplanen har store forventninger til helsefelleskapene som arena for å utvikle vår felles helsetjeneste. Vestre Viken er enig i at helsefelleskapene er arenaen for et forpliktende samarbeid med kommunene, men det er behov for samordne styringssignaler, krav og

---

Postadresse:
Vestre Viken HF
Postboks 800
3004 Drammen

Telefon: 03525
Org. Nr: 894.166.762

E-postadresse: postmottak@vestreviken.no
Webadresse: www.vestreviken.no

Vår bank: Danske Bank, Kontonummer: 8601 72 17986. IBAN: NO93 8601 7217 986. SWIFT: DABANO22.

Vi ønsker tilbakemeldinger – besvar gjerne vår brukerundersøkelse på Internett: www.vestreviken.no/risogros

forventninger til kommunene og helseforetakene i helsefelleskapene. Vi er vil særlig trekke frem behovet for finansieringsordninger som støtter opp helhetlige pasientforløp. Det er også behov for å støtte felles digitale plattformer og løsninger for å finansiere kostnader for bruker i eget hjem. Helseforetakene har også fått i oppdrag å sette konkrete mål for kompetansedeling sammen med kommunene. Det er ønskelig med bedre tilrettelegging av hvordan helsefelleskapene skal sikre et strukturert kompetansesamarbeid med kommunene og ta i bruk felles verktøy som «Kompetansebroen».

I oversendelsesbrevet heter det at planen har to tidsperspektiv, et langsiktig og et fire års perspektiv. Dette kommer ikke tydelig nok frem i teksten. Vi støtter utarbeidelse av handlingsplaner for å konkretisere og operasjonalisere de kortsiktige tiltakene og ser frem til et samarbeid om dette.

Kommentarer til de enkelte satsningsområder

Satsningsområdene i regional utviklingsplan er i tråd med Vestre Vikens utviklingsplan 2035. Vestre Viken har følgende kommentarer til hvert enkelt satsingsområde:

Styrke pasienter og pårørendes helsekompetanse og involvering

Vi merker oss at Helse Sør-Øst vil prioritere å kvaliteten i helsetilbudet til innvandrere. Vestre Viken ønsker å prøve ut tilbud spesielt tilpasset sårbare gruppers behov. Vi ser også at innvandrerbefolkningen i liten grad er representert i de tradisjonelle pasientorganisasjonene og i helseforetakenes brukerutvalg. Det er behov for å finne andre løsninger for å sikre medvirkning på system og tjenestenivå.

For mange vil digitalisering øke muligheten til å ivareta egen helse bedre. Vestre Viken er opptatt av at vi må også må styrke helsekompetansen til pasienter og pårørende som har lav digital kompetanse. Dog er det viktig at «ikke-digitale» pasienter får likeverdige helsetjenester (digitalt utenforskap).

Styrking av pasienter og pårørendes helsekompetanse krever utvikling av kompetanse og nye arbeidsformer hos helsepersonell. Det må være forståelse for at dette krever tid og personellressurser, og det må settes av tid til dette.

Nye arbeidsformer og bedre bruk av teknologi

Det har skjedd en rivende utvikling på dette siden forrige versjon av utviklingsplanen. Vestre Viken støtter at tiden er kommet til å velge de mest vellykkede løsningene for både teknologi og løsninger og legge dem til grunn for en mer standardisert arbeidsform. Det gjenstår fortsatt mye før kommunene og helseforetakene er på samme sted, og det kan oppfattes som tungt at kommunene i helsefelleskapet er ulike. Tydeligere krav til kommunene og forventninger til kommunene må komme fra nasjonale myndigheter. Vestre Viken ønsker at Helse Sør-Øst tar en tydelig rolle for å bidra til likelydende krav og forventninger til kommuner og helseforetak.

Utviklingsplanen er optimistisk med hensyn til at bruk av ny teknologi har potensial til å frigjøre tid for klinisk personell (s.25). Disse tiltakene kan med fordel konkretiseres. Det er fortsatt slik at ny teknologi oppleves som ressurskrevende fordi det er løsninger og programvare som ikke alltid fungerer optimalt.

Samarbeid om dem som trenger det mest

Vestre Viken ønsker at Helse Sør-Øst skal være en pådriver for å sikre riktig bruk av de samlede rehabiliteringsressursene. Dette gjelder forholdet mellom sykehuset og kommune, og bruk av de private rehabiliteringsinstitusjonene. Utviklingsplanen er lite konkret for hva videreutvikling av de spesialiserte rehabiliterings- og habiliteringstjenestene innebærer, og vi imøteser de regionale fagplanene. Myndighetskrav til kommunene og intensiver for å påvirke tilbudet i

kommune er avgjørende for at de regionale fagplanene kan følges opp lokalt til det beste for brukerne.

Vestre Viken viser til satsingen på helse- og arbeid poliklinikker, og ber om at Helse Sør-Øst ser utredning og avklaring ved poliklinikkene i sammenheng med avtaler med private rehabiliteringsinstitusjoner. Det bør ikke være mulig å henvise til privat spesialistrehabilitering for muskel- og skjelettlidelser uten poliklinisk utredning og avklaring.

Det er positivt at praksiskonsulentenes rolle i spesialisthelsetjenesten og i helsefelleskapene trekkes frem. Det er ofte en utfordring å rekruttere fastleger fra kommunene i utviklingsarbeid. Praksiskonsulentene innehar en betydelig samhandlingskompetanse i tillegg til fastlegekompetansen. Det er viktig at dette ikke bare overlates til det enkelte helseforetak, men at det er en strategi for å styrke og utvikle ordningen regionalt.

Redusere uønsket variasjon i kvalitet og forbruk av helsetjenester

Vestre Viken støtter Helse Sør-Østs prioriteringer i planperioden

Ta tiden tilbake - mer tid til pasientrettet arbeid

De ansatte er vår viktigste ressurs. Vestre Viken støtter at dette satsingsområdet har fått en bredere og tydeligere plass enn i forrige utviklingsplan. Kapittelet gir god bakgrunnsinformasjon og peker på viktige prioriteringer og gir mening for helsepersonell.

Forskning og innovasjon for bedre helsetjenester

Vestre Viken støtter Helse Sør-Østs prioriteringer i planperioden

Samlet vurdering

Vestre Viken finner at den regionale utviklingsplanen gir et godt grunnlag for videreutvikling av helsetjenesten i Helse Sør-Øst med de kommentarer som fremkommer over.

Lisbet Sommervoll
Administrerende direktør

Rune Kløvtveit
leder brukerutvalget